

Algemene Rekenkamer

PERSOONLIJK
Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties, viceminister-president
Turfmarkt 147
2511 DP DEN HAAG

Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
T 070-3424344
E voorlichting@rekenkamer.nl
W www.rekenkamer.nl

DATUM 4 april 2018

BETREFT Bezwaar informatiebeveiliging Rijksdienst Caribisch Nederland

Geachte mevrouw Ollongren,

Wij hebben besloten bezwaar te maken tegen de informatiebeveiliging van een onderdeel van uw ministerie, te weten de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN). Het betreft een bezwaar op grond van artikel 7.21, lid 1 van de Comptabiliteitswet 2016.

Ons onderzoek naar de financiële informatie in het Jaarverslag 2017 van het begrotingshoofdstuk Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) is nog gaande. Het bezwaar wordt gemaakt omdat we in ons Verantwoordingsonderzoek 2017 een ernstige onvolkomenheid hebben vastgesteld. Het gaat om een onvolkomenheid die wij al sinds 2014 constateren. In de afgelopen jaren is betrekkelijk weinig vooruitgang geboekt en zijn nog steeds belangrijke beveiligingsrisico's onvoldoende afgedekt door passende beheersmaatregelen. Hierdoor bestaat het risico dat het voor kwaadwillenden nog altijd mogelijk is om toegang te krijgen tot de IT-systemen van RCN en vervolgens informatie in te zien, te ontvreemden en wellicht te manipuleren.

In 2017 is de staat van de informatiebeveiliging onderzocht door de Auditdienst Rijk. Ter plekke is gekeken naar de beveiliging van het netwerk van de Shared Service Organisatie Caribisch Nederland (SSO-CN), het onderdeel van RCN dat verantwoordelijk is voor de bedrijfsvoering. Uit dit onderzoek kwamen een groot aantal kwetsbaarheden naar voren. Zo kent de fysieke beveiliging diverse zwakke

punten en is het relatief gemakkelijk om anoniem toegang te krijgen tot het interne netwerk van SSO-CN. In het bijzonder zorgelijk is verder dat de verbindingen tussen het netwerk van het SSO-CN en applicaties van andere rijksinstellingen onvoldoende beveiligd zijn. Hiermee zorgen de kwetsbaarheden in de beveiliging van het netwerk van SSO-CN ook voor kwetsbaarheden in de beveiliging van applicaties van andere diensten, zoals de Belastingdienst. Daarnaast zijn diverse kwetsbaarheden vastgesteld in het betaalproces van salarissen en facturen.

Voor onze definitieve besluitvorming over het al dan niet handhaven van ons bezwaar vragen wij u om tijdig een adequaat verbeterplan naar ons toe te sturen en daarin onderscheid te maken tussen de aanpak van urgente, belangrijke risico's en de aanpak van andere risico's.

Aanpak van urgente, belangrijke risico's

Er zijn urgente en belangrijke risico's gesignaleerd die vragen om actie op de zeer korte termijn. We doelen op de zwakke plekken in de beveiliging van de verbindingen tussen het netwerk van SSO-CN en de applicaties van andere onderdelen van de rijksoverheid. We vragen u om in het verbeterplan aan te geven wat u heeft gedaan om deze zwakke plekken nader te analyseren en welke beheermaatregelen u reeds hebt uitgevoerd of op de zeer korte termijn gaat uitvoeren om deze risico's te mitigeren.

Aanpak andere risico's

Voor de aanpak van andere risico's achten wij het noodzakelijk dat u in het verbeterplan inzicht geeft in de mate waarin de huidige praktijk afwijkt van hetgeen vereist is en dat u aangeeft via welke activiteiten u het vereiste beveiligingsniveau gaat realiseren.

Daarbij wijzen wij er op dat uw ministerie met de aanpak die het sinds 2014 hanteert onvoldoende voortgang heeft geboekt. Wij achten het noodzakelijk dat u zich bezint op deze aanpak en komt tot een andere, meer effectieve aanpak. Verder moet het verbeterplan voor deze risico's voldoen aan de volgende vereisten:

- *een realistisch tijdpad*: een planning met deadlines voor de realisatie van het verbeterplan en voortgangsrapportages voor eventuele bijsturing;
- *concrete maatregelen*: deze moeten gebaseerd zijn op een probleemanalyse en een inventarisatie van oorzaken;

- *controleerbare maatregelen*: de verbetermaatregelen dienen op het niveau van activiteiten te worden benoemd en er dient te zijn aangegeven op welk moment de beoogde resultaten bereikt worden, zodat het effect getoetst kan worden. 3/3

Gezien de specifieke verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwachten wij ook dat u uw verbeterplan met hem afstemt. Deze brief zal daarom in afschrift naar de staatssecretaris worden gezonden.

Uw reactie op deze bezwaaraankondiging, inclusief het gevraagde verbeterplan, ontvangen wij, ingevolge artikel 7.21, lid 3 van de Comptabiliteitswet 2016, graag uiterlijk 4 mei 2018. We zullen dan besluiten over al dan niet handhaven van ons bezwaar. Ook zullen wij dan opnieuw wegen of de classificatie 'ernstig' voor deze onvolkomenheid van toepassing blijft.

Intussen ontvangt u op 10 april 2018 het concept van het Rapport bij het Jaarverslag 2017 van het begrotingshoofdstuk Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H). Uw reactie daarop wordt gaarne uiterlijk 25 april 2018 ontvangen.

Algemene Rekenkamer

drs. A.P. (Arno) Visser,
president

drs. C. (Cornelis) van der Werf,
secretaris